

Školní rok 1916/17.Počátek a konec škol.
roku.

Školní rok počal v sobotu dne 16. září 1916 sluhbami Božími. Pravidelné vyučování počalo v pondělí dne 18. září a trvalo bez přerušení až do konce škol. roku.

Poněvadž 15. červenec 1917 připadl na neděli, ukončen školní rok v sobotu dne 14. července 1917. Po slavných bohoslužbách v procitěném proslovu důstojný pan farář p. Dranišova vyličil dětkám krátce nejslavnější doby světové války pro říši naši a podle toho křátl, že jen svorným, seknutím všech sil rakouských národů kolem staroslavného trůnu habsburského podařilo se šťastně překonat všechny nelehké nesnaze a obtíže válečné doby, v nich také škola a školní mládež drobnými svojími silami, kárně spolupůsobí v přechýných sbírkách a pomocných pracích válečných.

Poukázal dále, že ani ještě mnohé těžké chvíle otrávením a strádáním přinese, všem nerozumný světový kápas, že však, nepřítivost, věrná oddanost ve vykonávání všeho, co velká doba žádá, přivede nás v době pravděpodobně dohledné k šťastnému končení míru, o který, tak vřel usiluje náš milovaný a milostivý císař a král Jeho Veličenstvo Karel I.

Důležitá události v dějin
nejvyššího panujícího rodu.

V den jmenin Jeho Veličenstva, krmulého císaře a krále Františka Josefa I. dne 4. října 1916 přítomen byl správce školy se školní mládeží hlavně mě v. v. Dranišově.

V den jmenin Jeho Veličenstva, krmulého císařovny a královny dne 18. listopadu 1917, zúčastnila se školní mládež v průvodu správce školy, smu-

kečnických bohoslužeb

21. listopadu 1916 o 9. hodině večer zemřel v
rádku schönbrunském jeho cis. a král. Apoštolské
Veličenstvo František Josef I., senior mexi panov-
níky Evropy. Uprostřed světové války, umírá
panovník, jenž po celý svůj život byl křesťanem
miru a až do poslední doby, - s nepřátelstvími
pouze výjimkami - po více, než půl století
nam, mir také uchoval. Ráději tu byl skoučen
život! V mládí věku 18 let dosedl na trůn, ve
vysokém stáří 86 let, v 68 roce své vlády, skon-
čil svou životní pout. A jaké obrovské změny
staly se v době té v zemích našich? Stát křesť-
dělský, revolucí rozrušený, finančně vysílený, s
něčelným obyvatelstvem, vzděláním podpru-
měrným - stal se předním moderním kapi-
talistickým státem. A jaký násmý vývoj
škola, věd a průmyslu nastal pod jeho
křesťem! R. 1848 jeho se ještě na koni do Olomouce,
dnes supí i po odlehlych silnicích četné automo-
bily a brzdí v duchu různé monoplány, jak
vzrostl a rozvinul se náš český národ!

A vzpomene-li k tomu ke všemu těžkých
tragických zkoušek osudu, kterými byl, kešm-
lí, mocnár jako člověk, jako otec rodiny, chot'
a hlava rodu podroben, tím hlubší ješ do-
jem ve smutku, kterým se kastrola celá říše
nad hrobkou, jež se kastrola na rakvi jeho
Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I.

22. listopadu 1916 ujal se vlády jeho Veli-
čenstvo císař a král Karel I. (Kruční životopis-
ná data uvedena jsou již na str. 51 této knihy.)

Uvážav se ve vládu a v dědictví panovnícké-
ho trůnu, vydal ke svým národům manifest,
jímž vzpomíná svého veněšeného předchůdce
a mynějších kruh válečných slibuje před Vše-

mohoucím věrně spravovat statky, které mu
zanechali jeho předchůdcové. Chce Svým náro-
dům býti spravedlivých a láskyplným knížetem,
jejich ústavních svobod a jiných práv vysoko
si vážit a rovnost před právem pro všechny
bedlivě strážiti, podporovati mravní a duševní
dobro ve svých státech a kažpecováti všem pra-
cujícím lidům společnosti ovoce poctivé práce.
Proniknut věrou v neuklitelnou živou sílu
Rakousko - Uherska, prodchnut vroucí láskou
ke Svým národům chce život a všecku svou
sílu postavit do služby veněšeného úkolů.

A národové rakouští přenášejí všechny ci-
ty oddanosti, kterou žili k přecněnému císaři,
na jeho jasného nástupce.

V den pohřbu zesnulého panovníka 30.
listopadu 1916 zúčastnil se správce školy se
školní mládeží smutečních obřadů v Branišově.

Ve výročí nastoupení veněšeného kromě-
lého 2. provincie 1916 konány za přítomnosti
školní mládeže i učitelstva smuteční bohoslužby
v Branišově. Po nich shromáždila se mlá-
dež všech škol okrsku branišovského ve školní
budově v Branišově, kdež ve slavnostní řeči
říd. učitel v Branišově p. Jos. Kalík vystižně
vyličil kásluhy jasného kromělého mocnáře o
celou říši a volání o národ náš. Zároveň na
stíně krátce životopis nového panovníka
jeho Veličenstva císaře a krále Karla I., který
jím prvním manifestem Svým dobyl si nákem
důvěry a lásky všech. Obrak zesnulého mocná-
ře nevymině nikdy v vděčných srdci všech po-
sluchačů, a láska a nadšení pro jasného ná-
stupce kářila se krakem i těch nejmenších.

Dne 30. provincie 1916 byl jeho Veličenstvo cí-
sař a král Karel I. slavně korunován za krá-

le v Uhraech pode jménem Karel V.

Dne 26. března 1917 navítal nový panovník poprvé jako mocnář na pídru českou a to na přehlídku dragounského pluku č. 7. do Staré Boleslavi. Nadšeně vítaly jej kástupy českého lidu a radosti naplnila se srdce všech Čechů, když milovaný mocnář tolik přívětivě a rájmu projevil pro města, v nichž před lety jako mladický důstojník prodleval.

Dne 24. dubna 1917 poprvé slaveny jmeniny Její Veličenstva cis. a král. Žitý, a dne 9. května 1917 její narozeniny. V oba tyto dny přítomna byla školní mládež s učitelstvem při slavných službách Božích v Drámisově.

Po slavných bohoslužbách shromáždilo se učitelstvo okresu branišovského, aby vzdalo při nímy J. V. císaře a krále. této příležitosti nejoddanější hold nezlomné lásky a neochvějné věrnosti jeho Veličenstvu. Hold tento předán c. k. okresnímu hejtmanskovi v Lompolci s prosbou, aby hlumocen byti Nejvyššího trůnu.

Dne 17. srpna 1917 slavnými bohoslužbami oslaveny narozeniny J. V. císaře a krále.

Válka spěje dále, ale není to již válka na - Třetí rok světové války
ma, jež charakterizuje třetí rok světové války, nýbrž jednání o mír, třebaž končilo mexdarem, a ještě více řada státních přeoratí, meximim na prvním místě velká revoluce ruská s pronikavými účinky na celou Evropu. Nemerší význam mex revoluce ruská má převonění čínské republiky po mexdaru nastolení čínské císaře, vypravení řeckého krále Konstantina k Řecku, usilí o pokojnou demokratisaci Německa, kavedení hlasovacího práva jen a kdvojnásobení počtu voličů v Anglii, snahy o reformu ústavy ve Francii, ve Švédsku a v Rakousku. Před pá-

dem carismu v Rusku a jeho důsledky, miki do poradi i udalosti na bojištích: šestinedělní bitva po obou stranách Sommy, na frontě 53 km, je již výsledkem jest, vstup Němců na francouzském bojišti na nové linie, do poradi vstupují též ofensivní Angličani v Mezopotamii a pád Bagdadu, i skončení války v oradách, ohlášeno anglickou správou. I porážka ruského - rumunského vojska v Dobrudži armádou Mackensenovou a zkrácení fronty ve valašské rovině ke 700 na 100 km, miki do poradi před obrovským výstupem ruské revoluce.

V Rusku 13. března 1917. nastaven 12členný výbor dumy, jenž ministerstvo Golycinovo vřel do vězení a ujal se veřejné moci. Car kajal by v ve svém dvorním vlaku na stanici složil korunu a revoluční vláda vytvořila první národní kabinet. Pro podezření, že car chtěl otevřít ruskou frontu v Minsku, byli carští maršálé uvězněni v Petro-pavlovském vězení. První sjezd dělnických a vojen-ských rad k celé Rusi konan byl 16. června 1917. Prohlásil, že ukončení války jest nejdůležitějším problémem revoluční demokracie.

Účinek ruského převratu na ostatní Evropu byl mohutný.

V nás svolána lidová sněmovna na den 30. května 1917.

V Řecku, kde došlo již 18. července 1916 k požáru letního sídla krále Konstantina v Tatoi, přinesl rok 1917 státní převrat, útěk krále Konstantina k Itálii a ustavení národní vlády, která vyhlásila ústředním mocnáním válku.

Také ve Španělsku má se vyvolati dohoda hnutí na svůj prospěch a odstraniti španělského krále Alfonsa, jenatého s německou princeznou. Španělsko, kmitané dělnickým hnutím, vyvolaným

něm
mezi
válek
feren
ma d
Přes
prot
vět
by p
1917
je
form
stra
na
richa
druhá
trn
obch
torpe
work
by
stne
stav
Po
přer
lick
star
ma
Kai
Afr
léma
uher

účinky světové války ve Španělsku, kmitá se dnes
mezi mírem a válkou.

Na proti tomu nepodařilo se dohodě stáhnouti do
války klývající ještě řadu evropských neutrálních kon-
ference skandinávských států usnesla se 24. září 1916
na dalším zachování loyálního neustranné neutrality.
Přesto v Norsku došlo k ostré kampani norského flotu
proti Německu pro válku ponorkami. Účinky války
světové na Dánsko vedly k zákonu o úpravě spotře-
by potravin. Také nizoremská vláda podala 8. února
1917 okřídlení proti válce ponorkami, ač prohlásila,
že trvá rozhodně na zachování striktní neutrality.

Úmnesem německé vlády, kahájití kostřenou
formou válku ponorkami, torpedovati bez vý-
strahy a obmezovati veškerou plavbu na mori
na vyznačenou silnici, vedlo k tomu, že ame-
rická sněmovna reprezentantů odpověděla na
dovůznotu Německa a Rakousko-Uherska ze dne
1. února 1917 tím, že zmocnila presidenta ozbrojiti
obchodní lodi. Již dříve v říjnu 1916, když došlo k
torpedování Amerických parníků německými po-
norkami, prohlásil president Wilson, že Spojené Stá-
ty Severoamerické jsou připraveny k válce. Válka
Ameriky s Německem stala se 2. dubna 1917 skutkem.

Po bok Spojených Států severní Ameriky po-
stavily se všechny státy střední a jižní Ameriky.
Pod dojmem vstupu Spojených Států do války
přerušily s Německem a jeho spojenci diploma-
tické styky a přikročily k vyhlášení válečného
stavu: Kuba, Panama, Chile, Brasilié, Guate-
mala, San Salvador, Honduras, Nikaragua,
Haiti a Dominikánská republika, ze střední
Afriky pak republika Liberia. V důsledku vá-
lečného stavu zabaveny byly německé a rakousko-
uhers. lodi, kotvící v amerických přístavech.

Pod nátlakem dohody přerušila styky s Ně-

mečkem také čina.

V Australii došlo k hlasování lidu o kave-
dení branné povinnosti, jež byla kamitnuta,
při všeobecných volbách zvítězila však koalice
dělníků a liberálů, jež si přeje vydatně pokračování
Australie ve válce.

Třetí rok války na fron- tu.

Světová válka je však také ustavičným
kápasem o vyhladovění ústředních mocností,
kápasem o vyhláčení jich k dotavadně ob-
chodních odbytišt, válkou vyhladovovací a
vyřadovací serií hospodářských nařízeních, aby
se vystačilo se sklizením, řádu nařízením, kterými
mají býti pohotové kásovy potravin křísťeny,
seprány, stáčeny, krekvírovány a po úhradě
potřeb vojska rovnoměrně rozděleny mezi
konsumenty obyvatelstva. Dale jest světová
válka též kápasem finančním.

Válka hospodářská organizována paríží-
ským usnesením dohody. Protiopatření ústřed-
ních mocností nedalo na sebe čekat.

Uvnitř Rakouska vyžádala si hospo-
dářská válka pronikavých opatření. Kázili
jme během třetího roku světové války kave-
dení tří bezmasých dnů (pondělí, středy a pátku)
pro celé Rakousko, obmezení podávání cukru v
hostincích a kavárnách, zastavení dodávek
ječmene pivovarovím s následkem vymizení piva
k veřejného konsumu a prodeje, když již před-
tím obmezen byl prodej piva na dobu mezi 7.
až 10. hodinou večerní, kavedení masének s výmě-
nou 15 kg na hlavu a den, ba pomyslí se i na
mecené stravování ve veřejných kuchyních a
na kákač úpravy pokrmů v malých soukro-
mých domácnostech. Přikročeno bylo též ke
šetření světlem, k přidělu spotřeby petroleje, ke

zakazu palení líhu, jakož i k osvětlování soukromých domácností svíčkami.

Podobnými opatřeními, jako nouze o potraviny, čeleno bylo též hladu o píce. Vydan pakak prodeje krmné řepy, přikena ústředna sušených bramborů atd. Aby šetřeno bylo dobytčím, jeho kabižením plynáno pro nedostatek píce a pro nedostatek potravin, kastrovny byly na ho- věkú dobytek dnem 1. října 1916. Přikročeno též ku monopolisování obchodu mléčnými výrobky a vepřovým sádlem a k vyhlášení státního monopolu umělými sladidly, především se sacharinem. Aby čeleno bylo nedostatku topiva a paliva, který vedl v únoru 1917 k uhelné katastrofě značných rozměrů, na 30. srpna, ustavena ústředna pro hospodářství dřívím. Opatření prvního řádu bylo, když 12. října 1916 přikročeno bylo k ustavení vyživovacího úřadu. 1. prosince 1916 zahájila činnost ústředna pro vyživování lidu. Dne 5. března 1917 kapočal pak činnost společný vyživovací sbor jako orientační a sprostředkovací orgán všech vojenských i občanských úřadů účastnících při vyživovacích úkonech.

Válka finanční vyžádala si nemensšího napětí a úsilí. Stav státních dluhů Rakouska vykázan byl dnem 30. června 1916 obnosem 36 miliard, jejichž kúrovování vyžadovalo si nákladu 1478 milionů korun. Tento dluh stoupl do 31. prosince 1916 na 44 miliardy 227 milionů. Celková úhrada tohoto dluhu vyžaduje ročního nákladu 1 miliardy 703 milionů korun.

V prvním životě občanském projevila se opatření finanční kavedení peněz dnem 10. listopadu 1916 a přípustěním dělení dvoukorunových bankovek na polky a čtvrtky.

V třetím roce světové války vykonaly ústřední mocnosti velikou ofenzivu spojeneckých armád ve Valašsku a postup na Bukurešť. Rozdrcení rumunské armády, pád Bukurešti, zkrácení fronty spojenců ve valašské rovině ze 700 na 100 km, k níž došlo počátkem prosince 1917, vedlo ke bezprostřední nabídce míru ústředními mocnostmi dohody.

Proniknuty vědomím, že dosáhly nad svými odpůrci, majícími početní a válečný materiál převahu, mohutných úspěchů, proniknuty vědomím své vojenské a hospodářské síly, hotovy v boji pokračovati až do krajnosti, zároveň však ovládané přáním, aby hrůzy války byly ukončeny, čtyry spojenecké mocnosti: Německo, Rakousko-Uhersko, Bulharsko a Turecko navrhly dohodu, aby ihned bylo zahájeno jednání o mír. Den 12. prosince 1918, kdy se tak stalo, křísťane historickým dnem prvního řádu. Nabídka míru, kterou ústřední mocnosti učinily dohodu, byla vyhlášena ve Vídni, v Berlíně, v Sofii a v Carigradu současně a odevzdána každému Španělska, Spojených Států (tehdy ještě neutrálním) a Švýcarska s prosbou, aby ji odevzdali nepřátelským mocnostem. V mírovém nabídku se pravilo, že čtyry spojenecké mocnosti mírové návrhy přinesou k jednání a že směřovati budou k tomu, aby zajistily čest, existenci a svobodu vývoje národů ústředních mocností, což bude dle jejich přesvědčení vhodným podkladem ke jednání bratelského míru. Kdyby přes tuto nabídku míru a smířem měl boj trvati dále, jsou čtyry spojenecké mocnosti odhodlány vésti jej až do vítězného konce. Odpověď dohody dána teprve po společné radě

spojenci. Byla odmítavá. Nepřátelská cizina tvrdila, že nabídka míru byla učiněna jen, aby německý národ spíše sklonil se pod jeho národního odvodu, jehož projekt vynořil se v Německu 14. listopadu a směřoval k zavedení občanské služební povinnosti pro všechny osoby mezi 17 až 60 rokem věku.

Odpověď čtyřdohody, vlastně desetidohody, na mírovou nabídku říšských mocností odezda-
la ma byla 30. prosince 1916 francouzským minister-
ským předsedou Briandem velvyslanci Spojených
Států jménem vlády: Belgie, Francie, Velké Brita-
nie, Japonska, Itálie, Turecké Hory, Portugalska,
Rumunska, Ruska a Srbska a praví se v ní,
že „spojené vlády odmítají obírat se návrhem
neupřímným a bezvýkanným a že ujistí, že
mír není možný, pokud nemají záruky obnovy
porušených práv a svobod, záruky ukončení
nákladního práva národnosti, svobodné existence
malých států, dokud nejsou jistý úpravou,
jež by mohla odstranit definitivní příčiny, které
ode dávna národy ohrožovaly a jež jedině po-
skytou skutečné záruky pro bezpečnost světa.“
Ve známost veřejnosti u nás došla tato od-
pověď dohody dne 13. ledna 1917. Ohlašuje, že
cile dohody budou vyloženy v podrobnostech k po-
ve v hodinu vyjednávání, že však obsahují: Ob-
novení Belgie, Srbska a Turecké Hory a povinné
jim náhrady. Vyklizení obsazených částí Fran-
cie, Ruska a Rumunska se spravedlivými náhra-
dami. Reorganizace Evropy. Záruky za prvý
řád, jenž položeno je na uctění k národnosti
a ku právu všech malých i velkých národů,
jakož i na teritoriálních smlouvách a meziná-
rodních úpravách, jež mohou pozemní a námořní
hranice chrániti proti neoprávněnému útoku. Tra-
cení provincií a území, jež dříve spojencům proti

vůli jejich obyvatelstva byly odňaty. Osvození
Italií, Slovani, Rumuni, Čechi a Slovinci k
císařského panství. Odstranění osmanské říše k
Evropě. Úmysl ruského cara ohledně Polska ke
jeho osamostatnění proklamací jeho národům.

Na toto odmítnutí dostalo se dohodovým
státním odpovědí v novoročním telegramu císa-
ře Viléma, jenž skončil úsečným: „Vydržíme!“
V hlavním stanov německém konána schůze ge-
neralissimí i středních mocností, po níž
vydali J. V. císař Karel a císař Vilém armádní
rozhlas k 5. ledna, v němž se konstatuje, že vál-
ka spěje dále.

Na obou stranách přikročeno k dalšímu
organizování války. Všechni představitelé smé-
rovu středních mocností oficiálně ujistili,
že nechtějí přísti boj vyžaduje jakýchkoliv obětí,
budou přineseny; vojsko, národové a vlast
že ustanou sjednoceny v neochvějném spo-
jení v boji, až dobyto bude vítězně.

Z finančních opatření v Rakousku kave-
dena válečná daň ke klesání s výnosem jedné
třetiny miliardy a přikročeno k novým vá-
lečným půjčkám.

Od dne 20. listopadu 1916 do 16. prosince
1916 upisovalo se na V. válečnou půjčku. Upiso-
vací lhůta prodloužena do 10. ledna 1917
(Vynesla v Rak. 4412,8 mil. K., v Čechách
1179 mil. K., v Slezsku 10.300 K.) Úhrnný
výsledek této půjčky činí 6.234.616.000 K.
(Mátní půjčka 3795 mil., 5% poukázky 2.439 mil.)
Výměnou za I. a II. půjčku upraveno 1770 mil.

Od 10. května 1917 do 8. června 1917 upisová-
no bylo na VI. vál. půjčku. Lhůta prodloužena
do 23. června 1917. Dle dosud uveřejněných zpráv
vynesla celkem 4.968.892.000 K. (v Slezsku 9350 K.)

Organisace nových sil branné moci kaha-
jena tím, že v Rakousku, kde již 28 srpna 1906
proveden nástup domobraneckých ročníků 1896,
1895, 1894, 1893, 1888, 1887, 1886 a 1885 a kde odložen
nástup domobraneckých povinníků roč. 1886,
1887, 1888, 1889, 1890 a 1891 na den 2. října, vyhlá-
šeny opětovné prohlídky domobranců ročníků
1891 až 1892, které se konaly ve dnech 3. až 18.
března, a prohlídky někdejších, toho času voj-
ské hodnosti již nemajících důstojníků a důstoj-
níků aspirantů ročníků 1873 až 1886, určených při
dodatečných prohlídkách ka nepřísobitě.

Z nanesení generalissimů ústředních států
vyplynulo především postavení války na moři
válkou ponorkovou. Okružní nota Rakousko-
Uherska a Německa, poslána 31. ledna 1917 vlá-
dám španělské, švýcarské, nizozemské, dánské,
norské, švédské a vládě Spojených Států severní
Ameriky sdělila, že c. k. vláda a vláda ně-
mecké již rozhodly se zahájit od 1. února
postavenou formou války ponorkami, torpe-
dovat bez předchozí výstrahy, podvázat všech-
nu námořní plavbu kolem Velké Británie, a
Francie a Itálie a ve Středozemním moři
na vyznačenou silnici. Nota našla ode-
krou v celém světě a měla ka následek vstup
Spojených Států severní Ameriky do světové
války a připojení se celé plejady ostatních
států střední a jižní Ameriky k postupu Ně-
mecké severní.

K podobnému všestrannému napětí sil
jako v ústředních státech docházelo též v do-
hodě. I tam organizovány finanční hospodář-
ské, diplomatické a branné síly. Ode první se spo-
jenci dohodly, jenž nevydržel tuto soutěž, bylo
Rusko. Dostalo se k neobčekanému výbuchu, k

převratu k 11. až 13. března, jenž smetl cara a ca-
rism a ustavil revoluční vládu. Latinská válka
na bojích pokračovala dále. Strategické kra-
cování německé fronty na francouzském bojišti
vedlo 26. března 1917 k poradě diplomatů ústřed-
ních mocností (krátce před vyhlášením ame-
rické války), k níž vstoupil návrh hraběte Tser-
nina na mírovou konferenci válečných stá-
tů bez zastavení bojů. Všeobecný rámec ra-
kouských podmínek, jež formuloval při svém
nastoupení J. V. císař Karel I. tak, že je nedol-
ně odhodlán probíjet boj, až kabe přeceno-
bude krvaví mocmářství a parucen první
základ jeho vývoje, namalčen byl nyní takto:
Záruka krvaví a existenční možnosti říše
rakouské.

Latinský proveden byl v Rakousku nástup
ročníků 1878 až 1891 dne 13. dubna a roční-
ků 1872 až 1878 dne 5. května 1917. Nástup do-
mobranců roč. 1893 až včetně 1867 proveden v
Rakousku ve dvou seriích dne 14. června a
28. června 1917.

Do mírového jednání vmísila se nyní
také sociální demokracie ústředních mocností.

Již dříve přikročeno bylo k řešení otázky
polské Proklamací k 5. listopadu 1916 křikem k
polských území, jež byla vyrvána k ruského
panství, samostatný stát s dědičnou mo-
narchií a konstituční ústavou. Přesné sta-
novení hranic tohoto státu a jmenování osoby
panovníka vyhraženo době po uzavření mí-
ru. Přikročeno jen ke křeslení hranic mezi obě-
ma územími okupačními. I v tom směru u-
činěn tedy na cestě k míru krok ku předu. Ta-
ké Bulharsko ohlásilo svůj válečný cíl v ten
smysl, aby obyvatelé Makedonie, Dobrudže a

a. selského idoli Moravy ve svobodném hlasování
 rozhodli, chtějí-li či nechtějí-li patřit k Bulhar-
 sku Krystalisování mírových podmínek pokračo-
 va- čovalo dále. V Německu kancléř Bethmann-
 id- Holweg vyslovil se dne 10. listopadu 1916, že úmys-
 lem Německa není annexace Belgie.

ex. Formulaci mírových podmínek věnovány
 tá- byly též štokholmské porady mezinárodních
 ra- sociálních demokracií, organizované holandsko-
 n- skandinávským výborem a ruskou radou
 dol- dělníků a vojáků. Na 9. září 1917 svolání jest
 mo- do Štokholmu mezinárodní sjezd sociali-
 stických delegátů, který hledati má cesty a
 "to- prostředky k rychlému skončení války.

za oběť války a válečných poměrů
 nutno též pokládati ministerského předs-
 n- du Karla hraběte Thürgkha, který byl
 1. října 1916 o 3. hod. odpo. při obědě
 v hotelu Meiss a Schaden ve Vídni ka-
 r- střen D. Bedřichem Stdlerem.

Radosnou zprávu přinesly časopisy
 dne 2. července 1917. Toho dne Nejvyšším
 vládním listem udělena byla jeho
 Veličenstvu amnestie politickým pro-
 vinilcům. Z kobek kalármích vyslo-
 u- mnoho set lidí odsouzených soudy vo-
 jo- jenskými k prestium i nejtěžším. Tento
 venesení a významný čin provedl jeho
 10- Veličenstvo úplně ve svého nejvnitřnějšího
 2- přesvědčení a ukázal tak, že otcovsky
 by- vládnouti chce všem svým národům.
 u- Celý svět uvítal tento spravedlivý
 1- čin mocnářův s radostným podděkem
 a nám českým vyl se jím šlechtný vřad-
 ta- ce v předce písmem nevyhladitelným.

Třetí rok války v obci.

Všeobecné mínění, že tento rok přinese již bouřebně očekávaný mír, klamalo. Vysokovrednuté vlny války klenou se dále a jen slovo mír k ní dnes se všech stran stále častěji. Bilance přetřetího tohoto válečného roku ve vsi jeví se býti smutnou. I ničivými silami války jakoby se i sama příroda byla spojila, a ač domovina naše všeбісна jest přímých válečných hrůz, chudé naše lány mnoze smutný poskytnují pohled.

Lid, který kvařil v poslední době těžce strádal nedostatkem potravin všeбісně již pocítovaným, jest jaksi sklícen a vadorně naladěn.

Lonský podzimek byl velmi deštivý a studený. V káři a říjnu byly již mraky a ukákal se těž snih. Pršelo v listopadu, bedně bláto bylo ještě v prosinci. Teprv koncem ledna uderily mraky, že již nemí pramětníka. Největší mrák byl 9. února 1917, kdy teploměr klesl hluboko pod - 30°. Zima dodržívala nyní přes celý březev a duben. Až v květnu, o celý měsíc později, mohly počíti polní práce. Jestliže podzim byl velmi deštivý, bylo pozdní jaro zase velmi suché. Nepršelo vydatněji v červnu, neprší celý červenec i srpen. Tropická vedra dokončují dílo klouby. Oblíu samé kmetě, řídké, jřimé hluché, křerý, keli, mák vyschly, louky vyprahly.

Rovněž mnoho škůdců ničí polní plodiny. Mak, keli, lužn, len kmičili dřepčici, v kterých je srousta poruav a neobvyčejně se rozmnožují housenky.

Tě polní krádeže rozmáhají se v nikdy nebyvalé míře. Kdo třeba jen se kvědavosti probděl některou teplou noc počátkem srpna

v kysném místěčku, s prodívem křákal na neobyčejný ruch v polích. Nebyli to jen jednotlivci, ale přicházely k níkým nepředsedanců rekvisici celé káštupy kovářů, žen i dětí. Tratila se krmiva, k mouce ořekávali lidé na polích klasy obilí, hrách, musí se bránit téměř násilím, v noci odnášeny jsou mandele a vykopávány celé řádky bramborů.

Denně přicházejí káštupy lidí k měst i vzdálených, aby opatřili si kde, pokud možno, něco potravin. A k brajícím i lidé staví, u nichž bylo to dříve věci neslýchanou přicházejí nyní více denně než jindy, každý den. Naši pak lidé rovněž putují v místech okolních i vzdálených, kovářímlynech, aby pod rukou pekvali trochu bramborů neb mouky.

I v tomto roce konány prohlídky domobran-
ci a kito povolávání do kbraně.

Počínky 1871, 1870, 1869, 1868, 1867, 1866 po-
volány přivodně na den 2. října 1916, což po-
kdeji odloženo na 3. listopadu 1916; roč. pak 1892,
1891, 1890, 1884, 1883, 1882, 1881 a 1880 na 10. října
1916, což odloženo na 16. listopadu 1916. Dle toho
nastoupil k obce naší 3. listopadu Jan Holubě 49,
dne 16. listopadu pak Václav Nosek a Frant.
Hejsek č. 46.

Nové prohlídky domobranců k. 1898 - 1892 sta-
noveny na dobu od 15. 1. - 5. 2. 1917. Obec kdejší
povolána byla na den 26. ledna 1917. Dostavil
se tu již bránc jedinný, Václav Novák č. 8, který
učen neschopným.

Nástup domobranců roč. 1879 - 1872
stanoven na den 10. ledna 1917. Rukoval odtud
jen kdejší příslušník Frant. Bajer.

Prohlídky domobranců k. 1899 ustanoveny
na dobu od 8. února do 22. února 1917. Kdejší

příslušníci, vesměs ještě nedávni žáci školy
kdejší: Frant. Holub č. 30, Jos. Štěpán č. 23, Jan
Grenosil, Václ. Novák č. 57, Karel Hejsek, Fr.
Potěšil, Jos. Holub č. 49 a Jos. Lochor (o něco
později v něm Brodč) dostavovali se ke
prohlídkám dne 11. února 1917. Uznání schop-
nými a dne 10. března 1917 vojenskou službu
nastoupili: Fr. Holub, Jos. Štěpán, Jan Grenosil,
V. Novák a Jos. Lochor.

Ročník 1892 - 1898 byl povolán na 12. února
1917. Z obce kdejší nastoupil nikdo.

Opětne prohlídky domobranců roč. 1872
až 1891 ohlášeny na dobu od 3. března 1917
do 28. března 1917. V Humpolci konány byly
prohlídky dne 19. a 20. března 1917. Ze kdejší
obce dostavoval se jen Otto Holub a V. Hejsek.
Uznání neschopnými.

Nastoupení domobranců roč. 1891 - 1898
stanoveno na 16. dubna 1917, roč. 1877 - 1872
na 2. května 1917. Dle vyhlášky S 1 k měně-
no pak nastoupení toho pro roč. 1887 až 1891
na den 16. dubna 1917, pro roč. 1872 - 1886 na
14. květen 1917.

Zvláštní nové prohlídky domobranců
roč. 1871 - 1867 a těch, kteří pro vady dosud byli
vynati rok. v r. 1893 - 1867 stanoveny vyhláškou
I na dobu od 17. 5. - 16. 1917. Hlásiti se měli v
obecních úřadech od 23. 4. - 30. 4. 1917. V Humpolci přehlíd-
ky konány ve dnech 22. 5. a 23. 5. 1917. Prvého tohoto
dne byli u přehlídky ze kdejší obce Jan Potěšil a
invalida Vincenz Housa. Oba uznání ne-
schopnými.

Nastoupení schopných určeno na 14. června
pro ty, kteří byli tříděni před 31. květnem 1917, na
28. června pak pro ty, kteří tříděni byli po 31.
květnu 1917.

Válečné vyznamenání, pokud známo, obdrželi tito kdejší příslušníci, z nichž někteří již po několikáté.

Desátník Lang Karel, pluk drag. č. 1, za udatné chování před nepřítelem stříbrnou medailií 2. třídy;

Suchý Josef, prapor pol. myslivců 1, stříb. med. 2. tr., bronz. med., bronz. čestné vyznam. na kříži s váleč. dekorací;

Šedivý Emanuel, desátník pluk. hul. č. 11., bronz. med.

Kafka Bohumil, desátník mysliv. praporeček 12. střel. pluk, stříb. med. za statečnost;

Holub Václav, voják c. k. zdravot. odděl. č. 13, stříbrný kásl. kříž za plnou statečnost v nemámí vynikajících služeb před nepřítelem;

Bajer Karel, prap. pol. mysl. č. 1, bronz. med. za statečnost

Štěpán Václav č. 23, pionér, bronz. a velkou stříbrnou med.

Holub Václ., četník 21. pěš. pluku, několik bronz. i stříb. med. za statečnost.

Z židovských uprchlíků do kdejší obce přidělených vystěhovali se dne 28. srpna 1916 čtyři uprchlíci rodiny Bely, Tamenhaus. Židovští rodiny: Mendel Horník (7 os.), Karel Brender (3 os.) a Petr Ivanier (6 os.) Dne 1. ledna 1917 odstěhovaly se první dvě rodiny a zůstává zde dále jen rodina Petra Ivanierova. V Novém Dvůře jest pak na práci rodina ruských uprchlíků Anny Makymciwové (7 os.)

Uprchlíci židovští dostávají na výživu státní příspěvek 15 Kč denně pro každou osobu.

K žádosti kdejší obce přiděleno sem dne 31.

Od 20. 7. 1917 rodice po 4 Kč, děti 2 Kč denně; celkem 10 Kč denně.

října 1916 šest ruských váleč. zajatců, kteří roz-
děleni do čís. 7, 8, 19, 20, 21, 25. Dnes mají po
jednom zajatci v čís. 7, 13, 21, 25 a dva v č. 19.
Tito ubytováni společně nejdříve v čís. 6, nyní
upravuje se jim k obytví jedna místnost v
obecním domku. Dozorem nad nimi pově-
řen Václav Volf.

Dne 4. října 1916 o 3 hod. 75 min. odpo-
l. odebrán k válečným účelům obecní kvonek
líhý k. 1752. Váží 11 kg a nahrazeny 4 K
na 1 kg.

V uplynulém roce předepsány obci
kdejší k dodání knačnické kontingenty: obilí,
bramborů, sena a slámy, jakož i tuků.

V týdnu od 19. do 24. března 1917. ná-
doby v obci kdejší výkupní komise ka
assistance vojska. Konány velmi přísné
prohlídky a kásovy obilí převážovány.
Kontingent bramborů zvýšen; do obce
přišlo 10 vojínů, ka jejich pomoci ode-
brány brambory bez ohledu na výživu i
sadbou. Vskutku také letos osázena jen asi
polovina plochy jindy brambory osázené.
Později předepsány nové dodávky ve kpi-
sobu kontribuce.

V měsíci listopadu a prosinci byl
v obci kdejší úplný nedostatek petroleje.

Mouky koncem měsíce února nebylo
již do kdejší obce dodáváno, a pro chléb cho-
dili kdejší občané až do Humpolce. Ve druhé
polovině března poukázána mouka k vaře-
ní i na chléb pro kdejší obec do Větrného
Jemkova. Tu nastalo kepru skoro stále
cestování. Ženy i děti vypravovaly se do
Jemkova ráno i odpoledne, ba i ve 2. hod.
v noci a vracely se namnoze s praxednem.

nebo 1 bochníkem nepoživatelného chleba. Ba i k hotovým bitkám, na frontách před pekařskými krámy docházelo. Žel, že těžké tělo doby využíváno bylo i k ohledu čistých, což patrně bylo volášti na jakosti chleba, který, jak si lidé velmi často stěžovali, ponechán byl namnoze tomu, kdo přivezl vejce, nebo máslo, kdo pak nemohl dodat nic, odcházel nejvíce s prázdnu. Ba i k soudům, k těžkým příčinám v obci kdejší došlo. Když státnosti nebraly konce, ba se stále množily, poukázána k pokračování obecního úřadu a mouka opět do Šimánova a od měsíce června rozdávána jest pouze mouka (i na chléb) komisi, skládající se k obecního starosty, říd. učitele, Fr. Jaroše a V. Nováka. Tím s tímto opatřením nejsou spokojeni voláše ti, kterým dřívejší podplácení přinášelo výhodu.

Těž o topivo byla velká nouze, a uhlí vůbec nebylo k dostání.

Ceny potravin vřdo cenám maximálním stoupaly dále. Jakmile na něco prohlášený ceny maximální, kmitelo zboží rákem k trhu a prodáváno pod rukou za ceny zvýšené, nejvíce výměnou. Za 1 kg kávy padá se 60 až 70 Kč. Majetní dostanou výše na 30 Kč, mýdlo jádrové 60% 32 Kč (dříve 70 h.) Za cukr padá se 8 - 10 Kč, za bílou mouku 8 - 10 Kč, za máslo 30 - 40 Kč, za vejce 60 - 70 h, za brambory 80 - 120 h, za oves 2 - 3 Kč, pšen, jehož maximální cena je 17 Kč, prodáváno až na 50 Kč. Pár kuřat prodáváno po 6 Kč, kachna po 12 Kč, husa k věhu na 20 Kč, 1 l piva obyčejného na 1.40 Kč. Mušský oblek stal přes 400 Kč, mušské boty 80 - 100 Kč.

to
prodi
c
maj
my
na
Nov
Vá
Jo
mi
mí
rus
ku
Jo
vyr
stvo
9000
1300
ska
rost
dost
Nov
dus
op
nič
stvo
sten
přea
spra

Ba- lena hověcího dobytka klesla, avšak podsvinčata
 ed- prodávala se stále až na 200 Kč a více.

eké- Oby větší hospodářství nepřítomnosti jich
 ůch, majitelů netrpěla, dostalo se některým samostat-
 2, ným hospodářům od vojenských úřadů dovolení
 i, po- na neurčito. Z větších hospodářů jsou po: Václ.
 2, Novák č. 25 a 26, Jos. Novák č. 8, Frant. Housa č. 7,
 ti Václ. Housa č. 19; a menších pak Jan Štěpán č. 2,
 Ba- Josef Housa č. 52 a kovář Fr. Jaros. Těch Bohu-
 iší- mil Koten propuštěn byl na neurčito ke vede-
 2, ní hospodářství č. 53, jehož majitel dle v
 oce- ruském zajetí. Na letní práce u velkostat-
 na- ku k proškem dosud ne kdejších příslušníků
 est- Josef Šmígl č. 38 a Josef Dvořák č. 62.

ida- Všecké práce v menších hospodářstvích
 Fr. vykonávají vesměs jen ženy a děti.

nom- I páte válečné půjčky kúčastnilo se občan-
 ů stvo kdejší k náčnou částkou 10.300 Kč, z nichž
 i 9000 Kč upráno na pokladniční poukázky a
 'vi- 1300 Kč na 5 1/2 % státní půjčky.

al- Od 10. května 1917 vyprána byla šesta, rakou-
 - ská vál. půjčka. Rid. učitel s obecním sta-
 ná- nostou, a kdýš ten onemocněl, s míst. škol.
 ů doxorcem, t. č. domobrancem na dovolení Václ.
 y Novákem osobně agitoval ve dnech 1. a 3. června
 y dílem od domu a tak v obci kdejší upráno
 i opět k náčný obnos 9350 Kč (8000 Kč poklad-
 / ničních poukázek, 1350 Kč 5 1/2 % státní půjčky.)

u Celkový zdravotní stav všeho obyvatel-
 2, stva v uplynulém roce byl vedor všem stra-
 7, stem a utrpením velmi dobrý.

hna- Po celý uplynulý školní rok, jako roku Třetí rok války ve škole
 y předešlého, vyučoval obě třídy školy kdejší sami.
 správce školy polodenně.

I v tomto roce školní mládež s učitelstvem

v čele horlivě spolupracovala byla ve všech akcích dobročinných i pomocných pracích válečných.

8. září 1916 odvedeno as 10 kg sušených kopřiv.

U podniku Nejvyšších jmenin Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. ve dnech 4 a 7. října 1916 v „obětních dnech“ provedena školními dětmi sbírka dárků od domu ve prospěch „Invalidního fondu úřadu pro válečnou péči“, „c. k. rakouského vojenského vdovského a sirotčího fondu“ a „Rakouského sdružení pro potírání tuberkulózy c. k. ministeria vnitra.“

Sebráno 1 Kč 40 h, které naslány „Váleč. pomoc. úřadu c. k. ministerstva vnitra.“ 4 Kč na prodané odznaky odvedeny správě školy ve Větr. Jeníkově. Na pracující členy přihlásili se čtyři zdejší občané.

Dne 2. prosince 1916 při sbírce „Dětského dne“ (B. Louša, J. Jaroš, Jos. Dvořáková, Bož. Honsová) sebráno 10 Kč 18 h, které naslány „České zemské komisi pro ochranu dětí a péči o mládež v král. Českém v Praze.“ Ve prospěch této prodáno i 40 pohlednic.

Dne 6. prosince 1916 dobyt vojšky našimi Bukurešť. Dne 8. prosince 1916 od 12. do 1. hod. v poledne k oslavě této události vyvoláno bylo kostelními zvony. Správce školy dne 9. prosince 1916 vysvětlil školní mládeži význam tohoto nového skvělého vítězství a znovu povzbudil ji k věrnosti i lásce k říši a panujícímu rodu. Teprve v 1/2 5 hod. odpol. po skončení již vyučování došel přípis c. k. okresní školní rady, dle něhož mělo býti po proslovu toho dne proměněn školní praxdus.

10. ledna 1917 odeslán do Humpolce kbytek sušených kopřiv.

V den Nejvyšších narozenin jejího Veličen-
stva císařovny a královny, Žily, dne 9. května 1917
uspořádána jubilejní stromková slavnost, při
níž po promluvě správcem školy proskovene ka-
saxem 2 stromky do škol. tělocvičny, 2 před
domkem č. 60 a 30 na pozemku p. starosty,
celkem 34 stromky.

Téhož dne v "Týdnu ochrany kojenců"
vykonána škol. mládeží (V. Hejsek, Fr. Fejt)
sbírka ve prospěch kojenců a k oslavě Nejvyš-
ších narozenin, jejíž výsledek 21 Kč kaslám
c. k. okresnímu hejtmanskovi v Kumpolci.

Na po. "Kapesníkový den" 7. července 1917 ve
prospěch válečné péče uspořádán nevýherní mi-
čeho. Při velkém nedostatku látek vyprořebo-
ván jest pro domácí potřebu i každý, jindy
bexcenní odpadky.

V válečných příjmkách účastnila se škola
kdejší horlivě. Na V. válečnou příjmu upsáno ro-
dinou správce školy 1000 Kč, ostatních školních ni-
pisů bylo na 4300 Kč, tedy celkem 5300 Kč.

Na šestou válečnou příjmu upsáno pak jmi-
nem školy 4250 Kč.

Dodud tedy upsáno rodinou správce školy a
pro školní mládež kdejší 9950 Kč.

Větší množství sušeného listí jahodníkového
a ostružiníkové jest již připraveno k odeslání,
jakmile oznámeno bude místo okresní sběrný.

V hospodářství vypořádala školní mládež
po celý rok. Chlapci I. třídy vykonávali i nej-
těžší polní práce, jako orání a sečení meje-
luk, ale i plodin polních. Jedenáctiletému chlap-
ci Františku Rysavému p. č. 9 přidala matka
malé hrabice, a on řáb sám oves, což ke sečení
jest úkon nejodtěkřejší. Složil ovšem místo
ova na řady pouze poloprádnou slámu.

Aby sklizení bramborů rychleji pokračovalo a školní mládež mohla se práce této cele věnovati, usnesla se místní školní rada ve smyslu vynesení c. k. okresní školní rady v Humpolci ze dne 10. října 1916 č. 12/19 dáti na dobu od 19. 10. do 1. 11. 1916 prázdnou. Brzo však nastalo deštivé počasí a veškerá práce polní byla přerušena. Počala proto správa školy s vyučováním opět dne 26. října 1916.

Arni práce správce školy v uplynulém roce se neuměřila, míbrě ještě vzrostla.

Ve dnech 29. a 30. září provedl sčítání stavu kár obilí. Soupis o tom dokončil dne 3. října 1917.

12. listopadu 1916 účastnil se schůze o V. válečné půjčce ve Zbílitech a provedl pak veškerou agitaci i propagaci.

Dne 19. ledna 1917 provedl sčítání výsevu jare a sestavil nový soupis o stavu kár obilí.

Ve dnech 21, 22, 23, 24 a 25 února 1917 sestavil dvojmo statistiku osevních ploch.

Od 19. března do 24. března 1917 úřadoval jako kapisovatel při výkupní komisi.

11. dubna 1917 účastnil se úřední schůze v Humpolci o revizi kproštěných a vyplnil pordeji příslušné evidenční listky a listiny.

Dne 22. května 1917 byl opět přítomen při úřední poradě v Humpolci o V. válečné půjčce. Ve dnech pak 1. a 3. června 1917 osobně agitoval pro tuto půjčku ve všech kámožnějších kdejších usedlích.

20. června 1917 účastnil se informační schůze o statistice ploch osevních r. 1917 a provedl pak jako vyšetřovací komisař statistiku tuto ve dnech 20. června až 8. července 1917 v obcích Zbílitech a Pímarově.

Začátkem prosince 1916 onemocněl obecní starosta a byl nucen odebrat se do nemocnice v Nám. Brodě. Za jeho nepřítomnosti děle měl týden vedl říd. uč. i agendu obecního úřadu.

J v uplynulém roce napsal říd. učitel celá sta různých žádostí, dotazů a p.

Návštěva školy v roce minulém trpěla opět úplným nedostatkem zemědělských dětí a horšnou situací ka potravinami. Že samot i vzdálenějších obydlí ve vsi nemohly děti v zimě do školy přicházeti též pro úplný nedostatek obuvi a oděvu. Nejhorší návštěva byla ve II. třídě, kde v měsíci říjnu 1916 bylo jen 37.86% a v měsíci červenci 1917 pouze 35.29% nehamyškaných příslušníků. Celkem: ve 2. tř. 67.82%, v 1. tř. 87.88%.

J v tomto roce proveden dnem 16. dubna 1917 letní čas. Ve 2. hod. ráno toho dne posunuly se ručičky hodin na 3. hod., a ~~nicht~~ Dne 16. ráno 1917 ve 3. hod. ráno posunou se ručičky hodin na 2. hod., a ~~nicht~~ první bude se jmenovati 2a a druhá 2b.

Dne 24. února 1917 zemřel člen c. k. okres. C. k. okresní školní rada školní rady okresní starosta p. Karel Vácha z Větr. Jeníkova. Dne 27. února odpoledne byl pohřben, jehož pro velmi nepřítomné počasí účastnil se jen správce školy.

Výnosem c. k. zemské školní rady ze dne 27. června 1917, č. T. 552/8 a 1916, č. k. s. s. 37830 a 1917 potvrzeno bylo jmenování a volby členů okresní školní rady pro druhé funkční období 1917 - 1923. Jsou to: J. M. nadp. opat a prelat S. Roubíček v Želivě, kásterce církve katolické, p. G. Kolbha, ředitel dívčí měšť. školy v Hlum.

polci, jako jediní knalec školství, dále pak volení káštupci okresního káštupitelstva: p. JUDr. Otto Rybíř k Mettalí, velkostatkář ve Větr. Jeníkově, p. Frant. Koubek, statkář v Komarovicích a p. Antonín Matoušek, statkář v Jivčicích; jako káštupce města Humpolce p. Jindřich Nápravník, velkoobchodník a městský radní v Humpolci. Jako druhý, volený knalec školství, kasedá až do vykonání nové volby okresní porada učitelskou p. Jos. Herman, říd. uč. ve Větr. Jeníkově. Poradníci k hájení zájmů církve evange-lické a viny israelské zvoleni budou ponděží.

Na počí
ve škol
" "
na ho
ž
vítěz
ci vy
konci
J. K.
V 3.

Pror učitelství

C. k. okresní školní rada v Humpolci k 20. února 1917 čís. 105 ustanovila def. uč. školy kdejší Václ. Palána katimním říd. uč. v Dudíně.

Na místo jeho dekretem ze dne 20. února 1917 čís. 106 ustanoven od 1. března 1917 katim-
ní uč. T. K. obecné školy v Branšově
Josef Král, katimním uč. T. K. školy kdej-
ší, avšak ponechán při substitučním vy-
učování v Heralci. U správy školy kdejší
přihlásil se k nastoupení místa 23. února 1917.

Inspekce.

Pan c. k. okresní školní inspektor navštívil školu kdejší dne 22. prosince 1916.

Škola k nábožen- ství.

Pro letošního roku škola k nábo-
ženství konána nebyla.

Návštěva školy

Počet půdní vůbec - - - 10.252,
nekatolických - - - 12.205, = 7510%,
katolick. omluvených - - - 4.047, = 2490%,
" neomluvených - - - " " "

